

*'We zijn een sterke
provincie, een
voortstrevende kracht
op sociaal, economisch
en ecologisch gebied.
We doen dat niet
alleen, maar samen.'*

Afscheid van gouverneur Lodewijk De Witte

'WE MOETEN DIE VOORTREKKERSROL BLIJVEN SPELEN'

Elke ochtend fietst hij met de zon in het gezicht of tegen de wind in van een uithoek van Kessel-Lo naar het provinciehuis in Leuven. Nog even, want op 1 januari 2020 gaat gouverneur Lodewijk De Witte (65) met pensioen. Hij zat met ons samen voor een persoonlijk gesprek.

Zal hij zijn dagelijkse rit naar het provinciehuis missen? Jazeker, maar vooral omdat hij met hart en ziel aan Vlaams-Brabant verknocht is. In 1994 belastte de federale regering hem als regeringscommissaris met de voorbereiding van de splitsing van de provincie Brabant. Toen dat gebeurde op 1 januari 1995, werd hij de allereerste gouverneur van Vlaams-Brabant. Hij is de vertegenwoordiger van de federale en Vlaamse overheid, toezichthouder, voorzitter van de deputatie en - vooral - het gezicht van de provincie.

Je staat sinds het prille begin van de provincie Vlaams-Brabant op de eerste rij. Hoe heeft de provincie ons geholpen in die 25 jaar?

'Na de splitsing van Brabant in Waals- en Vlaams-Brabant, moest alles nog beginnen. Hoe konden wij, als kersverse provincie, het leven van de Vlaams-Brabanders verbeteren? Zij wisten dat zelf het best. De kracht van de provincie was toen al het luisteren naar de ideeën, de zorgen én de oplossingen die van onderuit komen. Van de mensen, de verenigingen, de universiteit, de bedrijven. En daar dan samen iets aan doen.'

Kan je zo enkele voorbeelden geven?

'Toen het Universitaire Ziekenhuis Leuven vaststelde dat vrouwen maar moeilijk hun weg vonden naar het ziekenhuis voor een borstkankerscreening, hebben wij samen met de gemeentebesturen een actie opgezet om lokale screenings te organiseren. Daar is de mammobiël uit gegroeid, een initiatief dat door Vlaanderen werd overgenomen.'

'De Vlaams-Brabantse natuur- en milieuverenigingen wilden de zorg voor

'We moeten net nadenken hoe we de gemeenten en de provincie sterker kunnen maken.'

ontwikkeling van een bedrijventerrein? Is dat de lokale intercommunale? De Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij? Het Vlaamse RESOC dat alweer werd opgeheven?'

'Zo geraak je er niet uit. We moeten net nadenken hoe we de gemeenten en de provincie sterker kunnen maken. Niet als aparte besturen, maar met een provincie die echt aangestuurd wordt vanuit de lokale behoeften en de gemeenten.'

Met een sterkere provincie als enig streekbestuur?

'In ons land gaat 7,2% van het bruto binnenlands product naar lokale besturen als gemeenten en provincies. In Scandinavische landen is dat minstens drie keer zoveel. Als je wil vermijden dat gemeenten op wel 30 tot 40 verschillende manieren moeten samenwerken voor de bovengemeentelijke uitdagingen, zorg dan voor één sterke organisatie waar de gemeenten zelf aan het stuur zitten. Dan kom je uit bij een ander soort provincie, waarbij de gemeenten bepalen welke problemen ze bovenlokaal willen aanpakken en hoe ze dat willen doen. Een mogelijke formule is dat je de provincieraad samenstelt uit gemeentelijke vertegenwoordigers.'

De provincie beleefde enkele pik-donkere momenten waarbij jij de coördinatie van de hulpverlening organiseerde. De aanslag op de luchthaven in Zaventem in 2016, de treinramp in Buizingen in 2010. Hoe blik je daarop terug?

'Dat waren allebei verschrikkelijke rampen, telkens een enorm drama voor veel mensen. Dat vraagt om een georganiseerd optreden en veel nazorg. Voor een uitzonderlijke ramp kunnen we ons zo goed mogelijk organiseren, met noodplannen en een snelle communicatie. Dat is nodig. Maar we moeten ook oog hebben voor de bedreigingen zoals de verkeersveiligheid of het aantal zelfdodingen in onze maatschappij. De verkeersveiligheid is een jaarlijks terugkerende ramp. Vorig jaar telde

Vlaams-Brabant 35 verkeersdoden. Dat cijfer daalt, in 2000 waren er nog 104 verkeersdoden. Als ik in de krant lees over een jong verkeersslachtoffer, grijpt me dat altijd heel erg aan.'

In 1996 verwelkomde je zelf de miljoenste inwoner van Vlaams-Brabant. In 2027 zullen we met 1,2 miljoen zijn. Is dat de grootste uitdaging?

'Zeker, je voelt de druk overal. Op de mobiliteit, bijvoorbeeld. De files en vertragingen hebben een enorme impact op de economie, op het milieu, op de dagelijkse planning van mensen. Ook betaalbaar wonen is een enorme uitdaging. Een inwoner van Vlaams-Brabant moet nog altijd een goede woning aan een betaalbare prijs kunnen vinden.'

'In de klimaatuitdagingen komt alles samen: mobiliteit, ruimtelijke ordening, duurzaam wonen, milieuzorg. Wat waren de milieubezorgdheden toen de provincie Vlaams-Brabant nog niet bestond? De zure regen en het gat in de ozonlaag. Door iets te doen aan de zwavel in brandstoffen is zure regen geen probleem meer. Ook het gat in de ozonlaag is voor een groot deel verdwenen. Vandaag staan we voor een grotere klimaatuitdaging, maar met een consequent beleid is het mogelijk om de omslag te maken.'

Wat wens je jouw opvolger toe?

'Een Vlaams-Brabant dat een voortrekkersrol blijft spelen in de maatschappelijke vernieuwing. We zijn een sterke provincie, een vooruitstrevende kracht op sociaal, economisch en ecologisch gebied. We doen dat niet alleen, maar samen met al die initiatieven die van onderuit groeien. Want onze kracht zit in de mensen van Vlaams-Brabant.' *

- ▶ ons milieu in de klas brengen. Samen werkten we Milieuzorg Op School uit, waarbij onze MOS-begeleiders natuur op school brengen. De bezorgdheid over het klimaat zorgde voor ons duurzaam bouwadvies, de groepsaankopen voor onder meer zonnepanelen en warmtepompen, klimaatacties. Het zijn maar enkele voorbeelden van hoe we als provincie luisteren en samenbrengen.'

Maar blijft dat zo? Je hebt het federale niveau, Vlaanderen, de gemeenten, intercommunales, de provincies. Hoe ziet de toekomst van de provincie eruit?

'Voor de uitdagingen die de gemeentegrenzen overstijgen, zoeken gemeenten vandaag hun weg via intercommunales, samenwerkingen en burgemeestersoverleg. De Vlaamse overheid biedt daarnaast op streekniveau allerlei buitendiensten aan, zoals de Vlaamse Landmaatschappij, het Agentschap Natuur en Bos, zorgregio's, vervoersregio's. Terwijl de provincie al bestaat als streekbestuur. Dát maakt het nodeloos ingewikkeld, want wie is nu bijvoorbeeld aan zet voor de